

تحلیل الگوهای رفتاری و روابط فضایی داخلی مجتمع های فرهنگی به روش چیدمان فضا (نمونه ها: خانه جوانان فرانسه ، خانه فرهنگ هلند و مجموعه فرهنگی فجر سمنان)

فاطمه زادفلاح^۱، دکتر فرزانه اسدی ملک جهان^{۲*}

۱- کارشناسی ارشد، دانشکده معماری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

Fatemeh.zadfallah@gmail.com:

۲- عضو هیئت علمی دانشکده معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت، ایران:

fasadi@iaurasht.ac.i

چکیده

ساختار شکل گیری هر مجموعه با توجه به ویژگی های تاریخی، اقلیمی و متفاوتی می باشند. حال آن چیزی که در این پژوهش هدف اصلی است، تجزیه تحلیل خوانایی در مسیر هاست که منجر به ایجاد محورهای (مسیرهایی) با خوانایی بالا که به عنوان یک مسئله مهم و مورد توجه در افزایش سطح تعاملات اجتماعی است. چنانچه مسیریابی این محورها بطور صحیح انجام نپذیرد نمی توان از کارایی و بازدهی بالای آن ها اطمینان یافت. با علم به این نکته که تحلیل چیدمان فضایی کمک تجربی ۱ به تحلیل ساختار های می نماید. با استفاده از روش تحلیلی نحوه فضای ساختمان در مرحله پیش از ساخت را میتوان به روش نحوه فضا (space syntax) پیش بینی و اصلاح کرد و نتایج به دست آمده گویای نقش سیرکوالاسیون و سازماندهی فضایی یک ساختمان در شکل دهی به حرکت افراد حاضر در آن است. در این فصل مقایسه آنالیز ها بین سه نمونه ارزشمند است، نمونه ها شامل: که توضیح مختصری از هر نمونه در فصل سوم ارائه شده است.

کلمات کلیدی: الگوهای رفتاری، روابط فضایی، مجتمع فرهنگی، چیدمان فضا.

۱. مقدمه

امروزه جهت تجزیه و تحلیل رابطه رفتار مردم و ارتباط آنها با بافت کالبدی شهر، تلاش های زیادی در علوم مختلف، از جمله روان شناسی محیط، جامعه شناسی و حرفه های هنری گوناگون، صورت گرفته است (Weisman, 1982; O'Neill, 1991; Karimi, 2012; Edwards and Griffin, 2013). باوجود موفقیت های زیاد هر کدام از این علوم بخصوص روان شناسی محیط، روشی جامع که بتواند به طور مشخص رابطه ای مستقیم را میان بافت کلی شهر و رفتار توضیح دهد، کمتر دیده شده است. در این میان نیاز به روشی جامع، منجر به ابداع روش چیدمان فضا (space syntax) گردید. این روش توسط پروفیسور بیل هیلر همراه با همکارش جولین هنس (Hillier & Hanson, 1984) در دانشگاه لندن (UCL) ابداع شد. اکنون در فرایند طراحی بسیاری از محققان از این روش برای تجزیه و تحلیل بافت شهر و ساختمان های بزرگ و پیچیده استفاده می کنند (abbaszadegan, 2003). قدم های ابتدایی این تئوری با اقدامات کریستوفر الکساندر و در ادامه فیلیپ استدمن آغاز گردید. در ادامه نیز ایده های نظری آن توسط هیلیر هانسون (۱۹۸۴) در کتابی با عنوان ایده های اجتماعی فضا ارائه گردید (giannopou, 2012). تئوری چیدمان فضا از مجموعه ای از نظریه ها و روش ها که به مطالعه پیکره بندی فضا در مقیاس معماری و شهر سازی می پردازد تشکیل شده و به دنبال چگونگی اثر متقابل ساختار پیکره بندی فضا و سازمان اجتماعی و رفتار های اجتماعی می باشد